

Zpráva z 25. konference českých a slovenských právních romanistů „Rituály a symboly v římském právu“

Ve dnech 30. a 31. května 2025 se v Praze uskutečnila jubilejní 25. konference českých a slovenských právních romanistů, která se zaměřila na téma Rituály a symboly v římském právu. Přítomno bylo 27 účastníků, z toho 23 vystoupilo s příspěvkem. Konference právních romanistů z právnických fakult obou zemí navazuje na dlouhou tradici společných setkání, jejichž cílem je nejen prohloubit úroveň poznání v oboru římského práva, ale také udržovat a rozvíjet vzájemné vazby mezi jednotlivými pracovišti. Tentokrát se organizátoři rozhodli zaměřit na téma, které přesahuje oblast římského práva soukromého a poskytuje přesah ke státnímu uspořádání starověkého Říma a veřejnoprávní úpravě. Konference byla uspořádána v rámci projektu Grantové agentury České republiky č. 23-07791S, jež jsou členové pražské katedry právních dějin řešiteli. Název grantu byl převzat do podtitulu konference.

Zatímco slavnostní zahájení konference proběhlo v pátek 30. května 2025 večer, hlavním jednacím dnem byla sobota 31. května 2025. Účastníky na půdě Právnické fakulty Univerzity Karlovy přivítal proděkan pro doktorské studium prof. JUDr. Jakub Handrlíka, LL.M., Ph.D., DSc., který vyzdvihl význam výuky římského práva v rámci vzdělávání právníků. Hlavní organizátor konference prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc., pak zdůraznil letošní čtvrtkulaté výročí a účastníkům připomněl první ročník této série konferencí, která se konala 20. listopadu 1993 v Brně. Následující příspěvky účastníků konference byly rozděleny do osmi bloků doprovazených prostorem pro diskusi.

První blok otevřel prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc., příspěvkem „Propojení rituálů a symboliky – poena cullei“. Následovala doc. JUDr. Michaela Židlická, Dr., s příspěvkem „Rituály mysterií“. Druhý blok zahrnul vystoupení Mgr. et Mgr. Valérie Terézie Dančiakové, PhD. et Ph.D., s příspěvkem „Zmluvy s bohy“, JUDr. Ľuboše Dobroviče, Ph.D., s příspěvkem „Fetiales a ich rituály – deklaratórne a konštitutívne účinky vyhlásenia vojny“ a JUDr. Jana Šejdla, Ph.D., s příspěvkem „Hůlka a kopí“. Třetí blok otevřel doc. JUDr. Pavel Salák, Ph.D., s příspěvkem „Poklad jako symbol“. Následovala JUDr. Sylvie Grulichová s příspěvkem „Universitas rerum: Jedna ovce stádo nedělá?“ a JUDr. Matouš Procházka s příspěvkem „Svědék jako symbol v dědickém právu římském a současném“.

Ve čtvrtém bloku vystoupil prof. doc. JUDr. Mgr. Vojtech Vladár, Ph.D., s příspěvkem „Rituály skladania prisah v rímsko-kánonickom práve“, prof. doc. PaedDr. JCDr. Róbert Brtko, CSc., s příspěvkem „*Noxae deditio* – právna povaha a funkcia“ a JUDr. Kamila Bubelová, Ph.D., s příspěvkem „Arrha – záruka, nebo symbol?“. Pátý blok zahájil doc. Mgr. et Mgr. Matej Mlkvý, Ph.D., LL.M., s příspěvkem „Symbolika vena vo vybraných

římských právních a literárních prameňoch“. Dále vystoupil Mgr. Timotej Práznovský s příspěvkem „Fideicommissum familiae relictum – symbol rodinnej kontinuity či nástroj ekonomickej stratégie?“ a prof. JUDr. Matúš Nemec, PhD., s příspěvkem „Manumissio in ecclesia“. Šestý blok zahrnul vystoupení Mgr. Marie Šmejkalové, BA., s příspěvkem „Crimen maiestatis: symbolika a rituální ochrana autority v římském právu trestním“, následovalo vystoupení Mgr. et Mgr. Lenky Šmídové Malárové, Ph.D. et Ph.D., s příspěvkem „Ius talionis a jeho odraz v aplikační praxi brněnského městského práva“ a JUDr. ICLic. Mgr. Veroniky Pétiové, PhD. et Ph.D., s příspěvkem „Symboly moci v římskom a kanonickom práve“. Sedmý blok otevřel Mgr. Martin Šlosar s příspěvkem „Státní symboly Říma v období republiky“. Následovala Mgr. Adéla Brťková s příspěvkem „Sella curulis jako symbol úřednické moci“ a JUDr. Václav Dvorský s příspěvkem „Symbol jistoty: úschova peněz a cenností v římských chrámech“. Osmý blok pak konferenci uzavřel příspěvky Mgr. Jána Ivančíka, PhD. „Spravodlivosť v symbolike, filozofii a práve antického sveta“, JUDr. Kamily Stloukalové, Ph.D. „Performativní akty dle J. L. Austina v římském právu“ a JUDr. Marka Nováka, Ph.D. „Požadavek na písemnou formu právního jednání“.

Po závěrečném slovu následovala komentovaná prohlídka budovy Právnické fakulty Univerzity Karlovy, která umožnila účastníkům nahlédnout do běžně nepřístupných prostor a představit fakultu v trochu jiném světle. Přátelská atmosféra konference byla vhodnou příležitostí pro neformální rozhovory odborníků v oboru z České republiky a Slovenska, pro výměnu zkušeností a projednání aktuálních otázek. Bez přehánění je ale možné uvést, že také podpořila doktorandy a začínající akademické pracovníky v zájmu o římské právo a jeho další studium. Q. B. F. F. F. E

Marek Novák

doi: 10.14712/2464689X.2025.47